

Efteråret, når det er smukkest i Geografisk Have. Foto Kirsten Asmussen

GEOGRAFISK HAVES VENNER

Nyhedsbrev nr. 4 – 2018

www.geografiskhavesvenner.dk

Refleksioner over sæsonen 2018

Af Finn Lassen

Sommeren vil klart blive husket for de mange sommerdage, som vi blev beriget med, men tørken var hård for mange af Havens planter og buske. Dette krævede en del vanding, så mange, mange timer og store mængder vand er gået med denne beskæftigelse.

Rosenhaven er et af højdepunkterne i vores flotte og alsidige Have, så derfor bruges der også mange timer med lugning og pasning af roserne, for at den tager sig bedst mulig ud.

Først på sommeren, hvor roserne stod i deres flotteste flor, fik vi besøg af medlemmer af Det Internationale Roseselskab. De mødte den formiddag flere af vores aktive frivillige og gav overfor dem udtryk for, hvor begejstrede de var, for det de så og hørte. Det er hyggeligt for de aktive at få denne dialog med gæsterne, som stiller dem spørgsmål om arbejdet i Haven.

Nu er det efterår, og Haven præges af de gyldne farver og de mange bær og frugter. Det benytter rigtig mange gæster sig af ved at tage fotos af de smukke efterårsfarver - også professionelle foto-

grafer, som bruger billederne til f.eks. mode- og fagblade.

De frivillige har plukket spandevise af paradisæbler omkring statuen af Amalie og katten. Æblerne er blevet forarbejdet til gelé af de ansatte i Havens Café Lykkefund. Nu skulle der være nok til næste års salg af boller med gelé og til pynt på æblekagen.

Løbeænder på løbetur. Foto Finn Lassen

Pludselig kan man på en gåtur mødes af en flok løbeænder, som har fået udgangsrlov fra deres løbegård. Det er afkommet fra de to par løbeænder, som Haven anskaffede sig tidligere på året. De er ved

at blive opdraget til at kunne færdes rundt i Haven og finde hjem til andegården igen.

I disse tider, hvor der tales meget om naturen og miljøet, varmer det mig meget at se, hvor mange børn og unge, der kommer på besøg i Haven. De hygger sig rigtig, og her lærer de i en ung alder at påskønne naturen. Som en pige på ca. 10 år kom hen til mig i sommers og sagde: "Hvor er Haven dog flot."

Vi har et fortrinligt samarbejde med Havens leder og dennes ansatte. Det er vigtigt med god stemning på en arbejdsplads, og det møder vi i Geografisk Have. Jeg glæder mig allerede til sommeren 2019, hvor der vil ske yderlige nye tiltag.

Kæmpeindsats af de frivillige i 2018

Af Finn Lassen

Det er med stor beundring, at jeg som formand for GHV kan se tilbage på de aktive frivilliges arbejde i 2018. Uanset vejrlig, unormal varme eller regnvej, så møder de trofast op mandage og torsdage og udfører vidt forskellige arbejdsopgaver med stort engagement efter oplæg fra Havens gartnere. I kaffepauserne mærkes den gode stemning og humor samt det fine sociale sammenhold og omsorg for dem, som er ramt af midlertidig sygdom.

Når der er markedsdage, eller som i år et 100 års jubilæum, så kommer endnu flere frivillige på banen - også en del, som stadig er erhvervsaktive. Det gavner og glæder både Havens gæster og de mange stadeholdere, som alle værdsætter indsatsen.

De mange nedfaldne agern fjernes. Foto Finn Lassen

Jeg kunne nemt nævne mindst 50 forskellige opgaver, som de frivillige klarer: F.eks. pudse og luge roserne, vande Dahliaerne, rense grill, reparere parasoller og fjerne udtjente legeredskaber.

Går de frivillige så i vinterhi nu, hvor Haven er gået ind i vinterhalvåret? Næh, så kommer der "Jul i Haven" sidste weekend i november, der er Kamelia-weekender i 1. kvartal, og så er der startet et nyt samarbejde op med Stadsarkivet.

Et dusin friske, frivillige vil her i vinterhalvåret hjælpe med at få struktur på de mange kasser med bl.a. breve, postkort og tegninger, som blev fundet i Aksel Olsens hus. Han var en rigtig samlertype, og det giver et godt fundament til et endnu bedre kendskab til hans liv og virke.

Det glæder jeg mig også til. Det er bestemt ikke kedeligt at være aktiv frivillig i Geografisk Have.

Jul i Haven

Af Kirsten Asmussen

Selvom vi nu går mod vinteren, er det ikke slut med arrangementer i GH. Sidst i november – den 24. og 25. - afholdes

JUL I HAVEN. Der vil være god inspiration at hente til julen ved bl.a. udstilling af flotte juleborde designet af lokale kunstnere. Der vil hele weekenden være salg af pyntegrønt og dekorationsmateriale.

Børnene har mulighed for en ridetur på én af Havens ponyer - og måske vil julemanden også dukke op og læse et lille juleeventyr for dem i halmhjørnet i Væksthuset. Også i Væksthuset kan de voksne muntre sig med smagsprøver og salg af øl og snaps fra Trolde Bryghus.

Om lørdagen skal Havens juletræ pyntes, og børn og barnlige sjæle kan hjælpe med at lave julepynt og hænge det på træet. Jo flere, der er med, jo flottere bliver træet. Om søndagen vil dekoratør Pia Kruse i sit dekorationsværksted vise dekorationer og buketter, og der vil også blive lejlighed til at lave sin egen dekoration med hjælp fra dekoratøren.

Der er også tænkt på noget at styrke og varme sig på undervejs. De frivillige vil nemlig igen i år stå klar med salg af varme æbleskiver, gløgg, kaffe og saftvand.

Tidspunkter og meget mere kan du læse om i programmet på Geografisk Havens hjemmeside – www.geografiskhave.dk – tryk på *Kommende arrangementer*.

Tanker omkring Høstmarked 2018

Af Henning Steen Højvælde

Kort efter et veloverstået Plantemarked Grundlovsdag indledtes forberedelserne til Høstmarked 2018 med de bedste intentioner om at opnå endnu et vellykket marked.

Aktiviteter på årets Høstmarked. Foto Trine Sofie Nielsen

En faktor, den helt forrygende og varme sommer, spillede markedsudvalget et slemt puds. Hele landet blev gennem et par måneder tørlagt med vandingsforbud til følge. Haverne og dermed planterne manglede det livgivende vand for at have en chance for at overleve de høje og uvante temperaturer. Det gav negative svar fra staderholderne på indbydelsen til markedet - ganske nedslående, men forståeligt, idet der simpelthen ikke var "varer på hylderne" hos dem. Resultatet blev sene, men velkomne, tilmeldinger og med flere haverelaterede emner, f.eks. havekunst og fuglefoderhuse, blev antallet af stader derfor ganske acceptabelt.

På væksthustorvet var desuden etableret æblepresning, hvor gæsterne, med en smule hjælp fra frivillige, fik medbragte æblers sunde saft med sig hjem til familiens nydelse.

Et spændende tiltag var teltet med livsstilsstader, hvor mange interesserede fik sig en god snak om sundhed og velvære.

Alt i alt blev Høstmarkedet en dag med såvel mange stader, som mange dejlige gæster - sågar fra udlandet, og i en skøn septembersol, hvor vi ellers igen så småt havde set regntunge skyer over landet.

Åkandemagnolia

Af John Norrie

Åkandemagnolia skal ikke mangle i en liste over dine favoritter i haven.

Magnolia sieboldii – er det botaniske navn. Den blev introduceret af den tyske læge og plantesamler m.m.

Foto John Norrie

Phillip Franz von Siebold (1796-1866), der var udstationeret i syv år fra 1823 på en Hollandsk handelsmission i Nagasaki i Japan. Her blev arten indsamlet blandt mange andre. Først senere blev den introduceret i Europa. Udbredelsen går over det østlige Kina, over Korea til Japan.

Den vokser i den lyse skovbund og skovranden. Her udvikler den sig let til en 3 – 7 m høj og bred, løvfældende busk.

Bladene er bredt elliptiske 10 – 15 cm lange, på oversiden mørkegrønne med en blågrøn underside. Et smukt formet blad, der får en fin, gul høstfarve i oktober måned.

Smukkest - og for mig mest iøjnefaldende - er blomsterne, som er omvendt kopformede, hvide og med et stænk af cremefarve. Inde mellem kronbladene sidder de lysende karminrøde støvdragere. Blomstringen er betagende og finder sted fra lige efter løvspring sidst i maj – juli. Herefter blomstrer den pø om pø til oktober. Duften er fin og let. Der er ingen andre magnoliaer, der blomstrer så længe. Derfor er den så anvendelig i haven.

Det er dejligt at se frugterne, når de modner fra august med sin lysende karminrøde 5 – 8 cm lange frugt. Særligt når den åbner sig, og de orange frø kommer til syne.

Prøv at så frøene med det samme og sæt potten et roligt sted. Om foråret myldrer det op med små planter, der de første år vil være lidt frostfølsomme. Den er let at formere ved frø og er en god værtindegave.

Da det er en skovplante, foretrækker den en let sur, humusrig jord plantet i den lette skygge. Jeg har min stående i surbundsbedet som overstander for stauder og nogle lave Rhododendron.

Husk at vande den i tørre perioder. Årets tørre sommer syntes den ikke om.

Magnolia sieboldii kan købes i alle planteskoler, så har du den ikke, vil jeg mene, det er et must for dig. Den er let at regulere med beskæring om foråret, hvor sårene hurtigt vokser sammen. Arten har ingen sundhedsproblemer her i landet. Hårdfør er den også, men bryder sig ikke om en vindblæst plads. Det er jo en skovplante.

Den har en nær slægting - *Magnolia wilsonii* fra det vestlige Kina. Den er sværere at få fat i. Denne art bliver højere og er et mere slankt, lille træ. Blomsterne hos de to arter er meget svære at skelne fra hinanden.

Jubilæumsfesten for GHV's medlemmer

Af Kirsten Asmussen

30 år for starten af GHV blev fejret med manér, søndag den 9. september i et stort telt i Geografisk Have. 140 medlemmer havde takket ja til at deltage i dette arrangement.

Foto Hans Jørn Anhøj

En meget lækker brunch stod klar på bordene, som var dækket med det smukke blomsterstel fra Café Lykkefund. Denne dag var det vores tur til at blive serviceret, og det klarede Havens personale - incl. Havens leder Lene Holm - på allerbedste vis. Så tak for det.

Der var både gaver og taler, og det skortede ikke på stor tak og mange roser for vores store engagement i Havens liv og virke.

Der var flere overraskelser undervejs. En nystiftet pris - *Årets Frivillig* - blev uddelt for første gang. Den

gik meget velfortjent til Mona Bak og Egon Bak, fordi de begge har ydet en utrolig indsats og gjort en stor forskel for vores forening og for Haven.

En anden overraskelse var, at vi alle skulle på en lille vandring ned gennem Haven til en bænk, som Egon Bak af genbrugsmaterialer har snedkereret omkring et birketræ. Det var Egon selv, der skulle fastgøre navneskiltet med inskriptionen *Egons Bænk*. Så var den officielt indviet, og det blev straks afprøvet, hvor mange der var plads til på den.

Til minde om jubilæet hørte også plantningen af et træ. Det var et Tibetansk Kirsebær, som vores tidligere formand, Hans Jørn Anhøj, fik æren af at plante. Han udtrykte håbet om, at den, ligesom GHV, ville holde i mange år.

Foto Kurt og Bente Vilandt

Med til at skabe den glade og fornøjelige stemning til festen var det uhøjtidelige og folkelige lokale kor *U-noderne*, der med sange og potpourrier fik hele teltet til at gynges. Fra omdelte sanghæfter kunne vi synge med på gode gamle sange, som vi kender fra The Beatles, Peter Belli, John Mogensen og Four Jacks. Vi blev heller ikke snydt for *Den gamle Gartners* sang.

Glade mennesker i teltet. Foto Trine Sofie Nielsen

Fra denne dejlige dag med masser af glade mennesker er der på foreningen hjemmeside lagt flere billeder op på www.geografiskhavesvenner.dk under *Sidste nyt*.